

CYKELTURER

Sydvästra turen

Motalabron
Hagebyhöga
Vadstena
Väderstad
Tåkerns Naturum
Rök
Alvastra
Hästhalmens hamn
Ellen Keys Strand
Omberg
Stockklycke
Borghamn
Rogslösa
Nässja
Vadstena Camping
Jerusalemabadet

MOTALA
Östergötlands sjöstad

Torsdag – Sydvästra turen

Vadstena

1. Motalabron

Nya Motalabron var länge efterlängtd av många. För över 70 år sedan föddes idén om att bygga en bro över Motalaviken. Motalabrons speciella utformning med de stödjande vinkelbenen är resultatet av en tävling, som vanns av Scandiaconsult i samarbete med Erséus Frennings Sjögren Arkitekter. Bron sträcker sig mellan Rödbergsudde i söder till

Motalabron

Hyddmarken i norr där den fortsätter genom det så kallade riksvägsreservatet. Det är ett område som har sparats från bebyggelse sedan 40-talet för att man skulle kunna bygga en väg där. Bron är 620 meter lång och 27 meter hög över Vätterns yta.

2. Hagebyhöga

Hagebyhöga Handelsträdgård är en handelsträdgård med anor från 1914. Det gamla magasinet har byggts om till ett café med tillhörande konferenslokal.

Hagebyhöga kyrka från tidig medeltid har vikingaornament på vindskivorna.

3. Vadstena

Oavsett från vilket håll man nalkas Vadstena så dröjer det inte länge förrän man ser den välkända siluetten av Slottet, Rödttornet och Klosterkyrkan dyka upp. Vadstena med sin 600-åriga historia är en av Sveriges bäst bevarade historiska städer. En hel del handlar om medeltiden, t ex "Bjälboättens palats" som byggdes redan 1250, Biskopshuset m fl byggnader. Men det medeltida gömmer sig, vid första anblicken, bakom en 1800-tals småstadsidyll med kullerstensgränder, pastellfärgade hus och gatubelysning från gamla tiders stilideal. Miljön är unik och det råder en fridfull stämning kring slottet, klostret och kyrkorna. Faktum är att få städer erbjuder så mycket historia och så mycket att se på ett så lättillgängligt sätt. Ställ cykeln vid Rödttornet, kom in till oss på turistbyrån,

hämta en karta och ta en stunds promenad, som omväxling. Staden är liten så du hinner se mycket på en kort tid. Från Rödttornet är det 5 min promenad till Klosterkyrkan som ligger i det medeltida klosterområdet (om du är kaffesugen så stanna till vid Pilgrimscentrums kafé o slå dej ned alldeles intill Örtagården med en kopp och hembakat). I det berömda klosterområdet finns det mycket att se och uppleva förutom kyrkan och Örtagården, bl a ett unikt klostermuseum. Sedan kan du ta strandpromenaden utmed Vättern bort till slottet. Om vädret tillåter så går det fint att ta ett dopp längs promenadvägen.

4. Hov

Från Vadstena mot Hov och Väderstad passerar man Stora Lunds golfbana och rekreationsområdet "Rismarken" samt Adolfsnäs handelsträdgård och de medeltida kyrkorna Hov och lilla Kumla kyrka.

5. Väderstad

Det nuvarande samhället bildades på 1820-talet, då den nuvarande kyrkan, gemensam för Harstads och Väderstads sock-

Alvastra klosterruin

nar, uppfördes mellan de medeltida kyrkplatserna. Svaga lämningar kvarstår av de gamla kyrkorna, strax väster respektive strax öster om tätorten.

I det lilla samhället finns av cyklisterna både omtyckt café och krog.

Rökstenen

6. Tåkerns Naturum

Vid Glänås besöksområde på sjöns södra sida har besökscentrum Naturum Tåkern byggts. Övriga besöksområden finns vid Hov, Svålinge och Väversunda. Naturum byggdes 2012 och rymmer utställningar, guidade turer, barnaktiviteter, filmrum, lab och akvarium. I området finns också vandringsleder.

Utmed södra delen av Tåkern finns också Svanshals kyrka, STF Tåkern vandrarhem och café, Renstad gård med stor vacker trädallé och Lyckebygården retreatgård.

7. Rök

I Rök finns lanthandel med enklare café, krog samt en servicebutik med trädgårdspynt som specialitet. Här finns också Röks kyrka och den berömda runstenen Rökstenen från 800-talet. Vid Rökstenens Besökscentrum finns souvenirbutik, kiosk, enklare café.

Upplevelseguidning, klurkamper och lekar i vikinga-anda erbjuds. Där finns turistserviceplats sommartid. Toaletterna är öppna dygnet runt.

8. Heda kyrka

Heda kyrka är från medeltiden och ett stenkast därifrån ligger Isberga naturreservat.

9. Alvastra

I Alvastra finns klosterruinen från medeltiden. Här uppförs årligen krönikespelet Makten och härligheten. Audioguide (via mobiltelefon) om området finns att ladda ner på plats. Här finns även toalett och informationsskyltar.

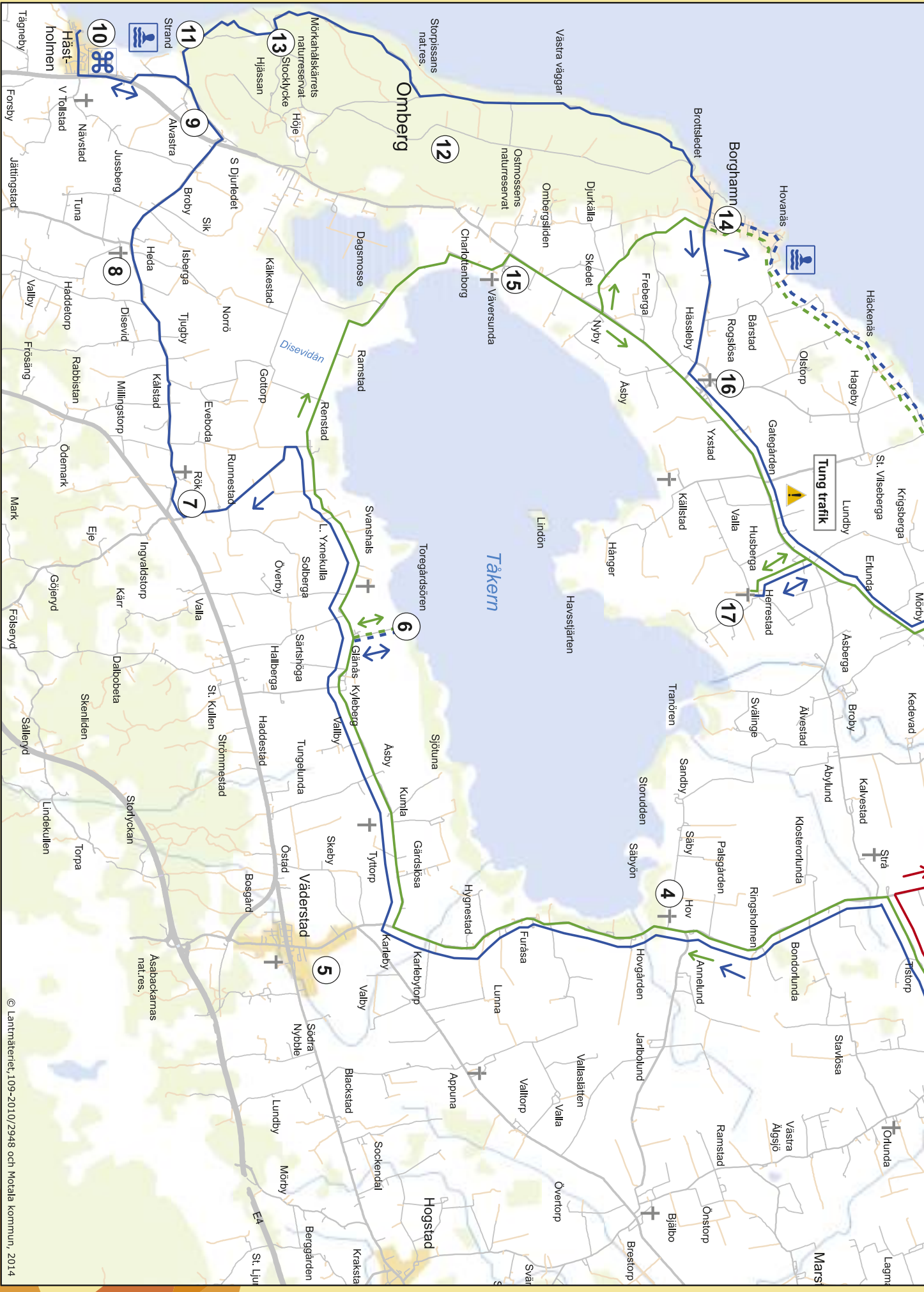
Nära klosterruinen ligger också Ombergs Turisthotell med prisbelönt matservering.

10. Hästholmens hamn

Hästholmens hamn har båttramp, diesel-försäljning, restaurang och café, badplats, båturer, kajakuthyrning, dykcentrum, campingplats med stugor samt en femstjärnig gästhamn. Sommartid dessutom en fast utställning om Vättern och dess historia.

11. Ellen Keys Strand

Huset var författarinnans hem och är idag säsongöppet museum. Här arrangeras ofta evenemang, utställningar, guidningar m.m. i Ellen Key-anda.

Tur

- Kort tur, Asfalt
- - - Kort tur, Grus
- Mellan tur, Asfalt
- - - Mellan tur, Grus
- Lång tur, Asfalt
- - - Lång tur, Grus
- Kort tur ca 40 km
- Mellan tur ca 90 km
- Lång tur ca 114 km

1. Motatabron
2. Hagebyhöga
3. Vadstena
4. Hov
5. Väderstad
6. Tåkerens Naturum
7. Rök
8. Heda kyrka
9. Alvastra
10. Hästholmens hamm.
11. Ellen Keys Strand
12. Omberg
13. Stocklycke
14. Borghamn
15. Väversunda kyrka
16. Rogsjösa
17. Herrestad kyrka
18. Örbega
19. Nässja
20. Vadstena Camping
21. Jerusalemsbadet
- Sjön Tåkeren
- Sjön Vättern

12. Omberg

Området är rikt på kulturminnen och utsikten över slätten och Vättern från den högsta punkten på Omberg, "Hjässan" är fantastisk. Berget sträcker sig 263 m.ö.h resp 175 m över Vättern är en s.k. Urbergshorst" från istiden med mycket rik, och till viss del även unik, flora och fauna.

13. Stocklycke

Ekopark Omberg ägs av Sveaskog. Området rymmer flera naturreservat och unika naturområden. Informationsplats, stor parkering och samlingsplats för hela Omberg finns vid Stocklycke vandrarhem som också har servering.

Rogslösa kyrka

14. Borghamn

Det idylliska lilla fiskelägret Borghamn vid foten av den nordligaste delen av berget Omberg, idag mest känt för stenbrytning. Här finns vandrarhem, café och i samhället butik.

15. Väversunda kyrka

Väversunda kyrka fick sitt nuvarande utseende när tornet byggdes 1771. Huvuddelen av kyrkan härrör från 1100-talets början. Stenfragment från tidigkristna gravar antyder att det fanns en ännu äldre träkyrka från när munkarna kom till Alvastra.

16. Rogslösa

Rogslösa kyrka med sin berömda kyrkport från 1200-talet.

17. Herrestad kyrka

Landskapet kring Vadstena lämnar ingen oberörd med den bördiga slätten och en mångfald av små tidigmedeltida kyrkor, bl a Herrestad kyrka från år 1112, och därmed dåvarande Sveriges äldsta kyrka.

18. Örberga

Vidare söderut passerar du Örberga som framförallt är berömt för att prins Eugen bodde här och målade under flera somrar,

Örberga kyrka

hans berömda motiv kan du fortfarande se i omgivningarna. Örberga kyrka med det lilla stenmuseet i tionde-boden är intressanta besöksmål.

19. Nässja

På vägen till Nässja udde passerar du ett sommarstugeområde, Järnevid, med badplats. På udden ligger en stencirkel, en s.k. "Domarring" från järnåldern och alldeles intill ligger Nässja kyrka, båda är värda ett besök. Lite längre bort längs turen finns Naddö där Verner von Heidenstam en gång bodde och mottog sitt nobelpris i litteratur (idag privatbostad).

20. Vadstena Camping

Mitt emellan Vadstena och Motala vid Vätterns strand ligger Vadstena Camping, bad och stugby.

21. Jerusalemsbadet

Jerusalemsbadet strax söder om Motala vid Vättern är mysigt med stora grönytor och långgrund strand. Här finns brygga, WC och grillplats.

Intill badet ligger Södra Freberga kalkkärr med öppna hagmarker. Bland kärrets täta tuvor av axag växer gräsull med hängande vitulliga ax tillsammans med majviva, tätört, kärrknipprot, vaxnyckel och blodnyckel. Till de mest spektakulära växterna hör flugblomstret och istidsrelikten svarthö.

Sjön Tåkern

Tåkern räknas som en av Nordeuropas främsta fågelsjöar med ca 270 sedda arter. För att bevara Tåkerns höga naturvärden är sjön och de närmsta omgivningarna avsatta som naturreservat. Tåkern ligger i Mjölby kommun, Vadstena kommun och Ödeshögs kommun och ingår i Motala ströms huvudavrinningsområde. Sjön är omkring 10 kilometer lång och 5 kilometer bred men bara 0,8 meter djup.

Vättern

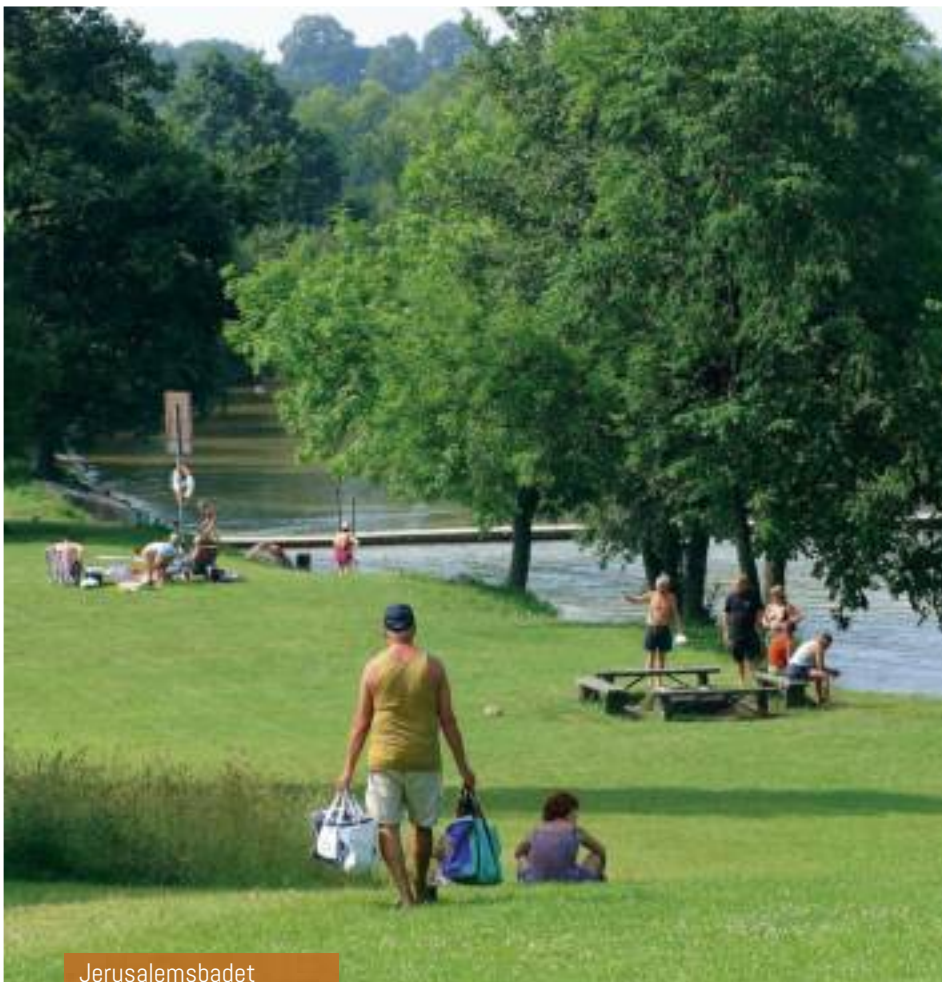
Sjön Vättern

Vättern har fångslat många genom tiderna och sägnerna om underjordiska kanaler och omätbara djup är något som fortsätter att

fascinerar. Vättern är idag dricksvattentäkt till över 200 000 människor och vattnet är så rent att du kan dricka det direkt ur sjön. Tittar du ned i vattnet kanske du också slås av hur långt djupt du kan se och hur klar botten ter sig, siktdjupet i Vättern sträcker sig ner till 17 meter.

Vättern är en långsmal sjö som delar Götaland i Östergötland och Västergötland. I norr och söder gränsar den även till Närke respektive Småland. Med undantag för Vingsjö är sjöns södra och centrala delar fria från öar. I norr finns en liten skärgård. Namnet "Vättern" kommer från ordet vatten.

Vättern är också en kall och djup sjö, medeldjupet är hela 40 meter och årsmedeltemperaturen 7,8 C. Det tar 60 år för allt vatten i Vättern att bytas ut, det medför att Vättern är känsligt för föroreningar vilket gör att vi måste värna om sjön och dess unika värden.

Jerusalemsbadet

Vätternkräfta

Kontakt

Motala turistbyrå

Telefon: 0141-101 205

E post: info@motalaturistbyra.se

Platensgatan 12, 591 35 Motala

Turistbyrån ligger i Motala hamn
på nedervåningen i Götakanalbolags
vackra hus

Cykelturistveckan MOTALA 2014

VADSTENA

Ödeshögs kommun